

## Intentieverklaring

# Plasticvrije Corridor



Oktober 2021-oktober 2023

**Wij, gemeenten Alphen a/d Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Capelle a/d IJssel, Gouda, Rotterdam en Waddinxveen, hoogheemraadschap van Delfland, hoogheemraadschap van Rijnland, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Wageningen Environmental Research, Rijkswaterstaat en Provincie Zuid-Holland, willen de eerste Plasticvrije Corridor van Nederland realiseren voor een schone, groene en gezonde leefomgeving. Of misschien wel de wereld – en als voorbeeld voor de wereld. De corridor is de poort naar de zee. Dit betekent een grote verantwoordelijkheid voor ons en voor wat wij door die 'poort' laten gaan.**

### Waarom?

Langs onze Nederlandse oevers van rivieren en waterlopen ligt meer plastic dan op de meest vervuilde plekken van de oceaan en deze plastics hebben een negatieve invloed op onze leefomgeving: vogels en vissen gaan dood en mensen krijgen steeds meer microplastics binnen met grote gezondheidsrisico's.

De noodzaak om onze maatschappij duurzaam in te richten wordt steeds nijpender. De grote 'zorgen voor morgen', de effecten van klimaatverandering, het verlies van biodiversiteit en het opraken van grondstoffen zullen zich steeds heftiger gaan manifesteren. Het vraagt om een systeemverandering die we samen aan moeten pakken. Een duurzame samenleving in Nederland ontstaat niet vanzelf. Ook ten aanzien van de bestrijding van het plastic zwerfafval zullen partijen moeten samenwerken. Groene Cirkels is een beproefde methodiek om een opgave te realiseren, waarin veel spelers een belang hebben, door te bouwen met hun onderlinge afhankelijkheden, om zo met elkaar een systeemverandering te realiseren.

### Wat willen we bereiken?

In het gebied van de Plasticvrije Corridor willen we geen lekkage meer van plastic naar het milieu. In een open, energieke, vrijwillige (maar niet-vrijblijvende) samenwerking kunnen we het bewustzijn vergroten door te werken aan voorlichting en educatie, ons netwerk verder uit te bouwen om het verhaal krachtiger neer te zetten en nieuwe partijen aan de droom te verbinden, het sluiten van kringlopen nastreven door in gesprek te gaan met producenten (over plastic vrij en recycling), gebruikers (bedrijven in de regio over het toepassen van gerecyclede producten - of plastic vrij) en overheden (verbeterde wet- en regelgeving), het gebruiken van bestaande kennis en best practices (en waar nodig dit verder aanvullen en/of ontwikkelen) om de droom van een plasticvrije, schone, groene en gezonde leefomgeving te realiseren.

De corridor, waar hiervan sprake is, is het gebied rondom de Gouwe, Hollandse IJssel en Nieuwe Maas richting de Noordzee.

### **Wat gaan we doen?**

- Kennis en data vergaren en delen (relatie met Community of Practice Plastic)
- Bewustwording en educatie oppakken, zowel naar producenten als consumenten.
- Handelingsperspectief bieden aan consumenten en producenten (bronbestrijding, circulair, etc.)
- Agenderen bij overheden en bedrijfsleven
- (aansprekende) Initiatieven, activiteiten en projecten uitvoeren
- Zoeken naar oplossingen die elders ook toepasbaar zijn.
- Gezamenlijke communicatie, o.a. via Groene Cirkelwebsite, eigen websites en social media.

Op dit moment zitten we in de beginfase van de Plasticvrije Corridor. Het formuleren van acties is één van de vervolgstappen. Acties die nu al opgestart worden zijn een monitoringsonderzoek en samenwerking zoeken met bedrijven.

### **Wat houdt de Groene Cirkels aanpak in?**

1. Gezamenlijke ontwikkeling en uitvoering van innovatieve projecten die bijdragen aan het realiseren van onze ambities.
2. Vorming van sociale- en kennisnetwerken waaruit innovatieve projecten voortkomen die bijdragen aan het realiseren van onze ambities.
3. Creëren van draagvlak voor de overgang naar een duurzame, klimaatneutrale maatschappij.
4. Ontwikkelen en toepassen van wetenschappelijke kennis die bijdraagt aan de overgang naar een duurzame, klimaatneutrale maatschappij.

### **Raakvlakken**

Er zijn raakvlakken met andere netwerken die actief zijn op het gebied van plastic, waaronder de Community of Practice Plastic (CoPP), de Zuid-Hollandse Samenwerking Plastics in het Milieu (ZSPM) en de Limes Bubble Barrier bij Katwijk. Met deze netwerken werken we nauw samen, zodat we elkaar versterken en aanvullen, van elkaar leren en er geen dingen dubbel gedaan worden.

### **Wat zijn onze drijfveren?**

#### Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland werkt aan een omgeving waarin het goed wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Een schone, groene en gezonde leefomgeving mét een goede waterkwaliteit en hoge biodiversiteit dragen hieraan bij.

We willen in hoog tempo toe naar een gesloten kunststofkringloop in Zuid-Holland en een einde maken aan de lekkage van (micro)plastics naar het milieu. Dat vraagt om

gezamenlijke verantwoordelijkheid. Onze ambitie is om binnen de Plasticvrije Corridor een handelingskader te ontwikkelen dat uitgerold kan worden naar de rest van de wereld.

#### Ambitie waterschappen Delfland, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland

Plastic zwerfafval hoort niet thuis in het milieu. Toch vinden we het bijna overal terug, ook in het watersysteem. Omdat plastics niet passen bij ons streven naar schoon, gezond en levend water en we zien dat er grote maatschappelijke betrokkenheid is bij dit onderwerp, willen wij samen met andere overheden aandringen op maatregelen om productie, gebruik en uitstoot van plastic terug te dringen. Naast deze bronaanpak, willen wij voor de aanpak van (micro-)plastics die zijn weggelekt naar het milieu, als eerste inzetten op vergroten van kennis over aanwezigheid en effecten van (micro)plastics in onze beheergebieden. Afvalverzameling en -verwerking is geen primaire taak van waterschappen, maar wij zijn wel onderdeel van de keten. Wij willen collega-overheden zoals gemeenten en rijk meehelpen met monitoring, in het ontwikkelen van een uniforme meetmethodes en van vangsystemen. Dit doen wij door mee te werken aan bijvoorbeeld pilots voor het fysiek verminderen/verwijderen van zwerfafval uit watersysteem en waterketen (afvangen bij gemalen, filters op wasmachines etc.).

Door te participeren in deze Groene Cirkel willen de waterschappen werkenderwijs leren van deze unieke netwerksamenwerking.

#### Gemeente Rotterdam

De biodiversiteit in en rondom Rotterdam willen we vergroten en behouden. De recreatie en leefomgeving willen we gezond en veilig houden. Niet alleen voor de Rotterdammer maar ook voor de dieren en de natuur. De ambitie is om in 2050 afvalvrije wateren te hebben in en rondom Rotterdam. Samenwerking op dit gebied is nodig om impact te kunnen maken.

Om deze ambitie te bereiken moeten we onze focus leggen op een aanpak van voorkomen, opruimen en (zo veel mogelijk) verwerken naar nieuwe grondstof van rivierafval. De gemeente Rotterdam wil doen wat in haar vermogen ligt om de bijdrage aan deze afvalstroom richting zee terug te dringen.

#### Gemeente Gouda

Gouda streeft naar een duurzame, schone en toekomstbestendige stad. Alle organisatieonderdelen dragen hieraan bij. Verminderen van energieverbruik en uitstoot, verlengen van de levensduur en het toepassen van milieuvriendelijke materialen maken onderdeel uit van ons handelen. We zoeken naar verbeteringen in de afvalinzameling. Samen met verschillende initiatieven van ondernemers en inwoners probeert de gemeente de hoeveelheid plastic terug te dringen. Zo ontzorgt de Stichting Gouda Schoon de horeca in de binnenstad bij de afvalinzameling inclusief het opruimen van zwerfafval na evenementen en uitgaansavonden. Enthousiaste SUP'ers van SUPclean-up helpen de grachten schoon te houden. Ook zijn er specifieke afvalpunten voor waterrecreanten ingericht. Hiermee vermindert de hoeveelheid plastic in de Goudse grachten en singels, waarmee de toestroom naar de rivieren wordt beperkt. Met de gezamenlijke inzet van de Groene Cirkel PlasticVrije Corridor spreken we de ambitie uit de rivieren die langs Gouda stromen en waar de stad haar naam aan ontleent, schoon te houden.

### Wageningen Environmental Research

Wageningen Environmental Research (WENR) wil haar positie versterken als kennispartner en vernieuwer in het operationeel maken van ecosysteemdiensten voor duurzame regionale ontwikkeling op basis van biodiversiteit en natuurlijke systemen. Hiervoor wil zij nieuwe kennis ontwikkelen over natuurlijke processen, kringlopen, ketensamenwerking en landgebruiksinnovaties en hoe deze in sociaal-ecologische netwerken kunnen bijdragen aan een transitie naar duurzaamheid. Hiermee draagt WENR bij aan de belangrijkste maatschappelijke missie van de huidige tijd: de overgang naar een duurzame en klimaatneutrale maatschappij. Dit doen we door het versterken van de rol van de natuur door het integraal toepassen van kennis over ecosysteemdiensten in een complexe multi-sectorale en multi-stakeholder wereld. Groene Cirkels en dit specifieke initiatief rond een Plastic Vrije Corridor is ambitieus en innovatief en verbind WENR met diverse organisaties om bij te dragen aan duurzaam ruimtegebruik.

### Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Middenin het Groene Hart ligt de gemeente Bodegraven-Reeuwijk waar het prachtig toeven is. Natuur, cultuur, werk en recreatie. Alles op fietsafstand. De diversiteit van het 'gebruik' van de omgeving geeft druk op diezelfde omgeving en tegelijkertijd het bewustzijn dat we er zuinig op moeten zijn.

Het raadsprogramma, "Samen duurzaam gezond" is er onder meer gericht dat we ons tezamen met alle belanghebbenden binnen en buiten de gemeente inzetten voor onze leefomgeving. Een plastic/zwerfafval vrije omgeving is een prettigere, gezondere en duurzamere omgeving.

### Gemeente Waddinxveen

Waddinxveen heeft de ambitie de rivier die langs Waddinxveen stroomt schoon te houden. Samen met de buurgemeenten, provincie, waterschappen en Rijkswaterstaat werken wij aan het realiseren van de gezamenlijke ambitie. Waddinxveen werkt aan bewustwording van haar inwoners en bedrijven en educatie op scholen. Het voorkomen van plastic in watergangen vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Gezamenlijk zullen we ons moeten inzetten om de plasticstroom richting zee te verminderen.

### Gemeente Alphen aan den Rijn

Gemeente Alphen aan den Rijn heeft een cruciale rol in het verduurzamen en gezonder maken van de leefomgeving. Wij zorgen voor het aanjagen van duurzame initiatieven en het meenemen van inwoners, bedrijven en organisaties bij de veranderingen die nodig zijn. Dit doen we samen met initiatiefnemers en belanghebbenden die het verschil kunnen en willen maken. Daarom sluiten we graag aan bij de Groene Cirkel Plasticvrije Corridor om samen plastics en afval in en rond onze wateren, een veelkoppige draak, te bestrijden.

Wij zijn een zeer waterrijke gemeente met vele kilometers aan sloten, vaarten, rivieren en kanalen. Er zijn dan ook veel plekken waar plastics en ander zwerfafval in het water terecht kunnen komen. De bouwcontainer die leeg waait, het flesje dat uit de boot valt, de frietbakjes die worden weggegooid.

De aanpak is een kwestie van 'voorkomen en genezen'. Vrijwilligers, organisaties en Gemeente werken hier al hard aan met vele mooie initiatieven als Alphen Schoon, Boskoop schittert, de opschoonvrijwilligers, Hier begint de zee en Schone Buurt Coaches. Ook bedrijven kunnen bijdragen door minder plastic te gebruiken en meer circulair te

ondernemen. In Alphen aan den Rijn begint de corridor die eindigt in Hoek van Holland. Door de krachten te bundelen met de andere partners in de Groene Cirkel Plasticvrije Corridor zal het resultaat groter zijn dan de som der delen: uiteindelijk geen plastics en ander afval in het water en een schonere zee.

### Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat West Nederland Zuid zet zich in voor een duurzame leefomgeving. Een groot deel van het zwerfafval in onze wateren en oevers is afkomstig vanaf het land. Dit afval komt terecht in ons oppervlaktewater, met mogelijke nadelige gevolgen voor onze netwerken en de waterkwaliteit. Dit kan ook weer nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid van mens en dier. Om meer inzicht te verkrijgen in de problematiek, oplossingen te vinden en bronnen aan te kunnen pakken, vinden wij dat samenwerking met andere partijen erg belangrijk is. De Plasticvrije Corridor is een mooi initiatief waar wij graag aan bijdragen. Samen kunnen we meer bereiken. De inzet van Rijkswaterstaat binnen Plastic Vrije Corridor richt zich op het ontwikkelen en delen van kennis vanuit eigen projecten en programma's. Daarbij zullen wij ons inzetten om een verbindende partij te zijn.

### **Financiën**

Aan deze intentieverklaring zijn geen financiële afspraken gekoppeld. Bij het opstarten van projecten binnen de Plasticvrije Corridor wordt gekeken welke partners hiermee aan de slag gaan. Per afzonderlijk project worden afspraken vastgelegd tussen de betrokken partijen over inspanning en financiering. Bijeenkomsten worden zoveel mogelijk op de locatie van de partners georganiseerd. Over communicatie maken we afspraken op het moment dat dit aan de orde is.

### **Juridische bepalingen**

Deze intentieverklaring is bedoeld voor het uiteenzetten van bepaalde basisvoorwaarden voor het faciliteren van een intensieve samenwerking.

Partijen committeren zich met deze verklaring niet aan enige resultaatsverplichting, maar verklaren wel zich te zullen inspannen om de eerste plasticvrije corridor van Nederland te realiseren.

### **Ondertekening**

Namen/organisaties/datum ondertekening

*(28 oktober 13.30 – 14.30)*

Gemeente Rotterdam Namens deze,  De heer Arno Bonte	Wageningen Universiteit Namens deze,  Mevrouw Charon Zondervan
Provincie Zuid-Holland Namens deze,  De heer Meindert Stolk, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning op grond van artikel 176 Provinciewet	Gemeente Alphen aan den Rijn Namens deze,  De heer Erik van Zuijlen
Hoogheemraadschap van Delfland Namens deze,  De heer Marcel Belt	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard Namens deze,  Mevrouw Agnes van Zoelen
Gemeente Bodegraven – Reeuwijk Namens deze,  De heer Kees Oskam	Hoogheemraadschap van Rijnland Namens deze,  De heer Waldo von Faber
Gemeente Waddinxveen Namens deze,  Mevrouw Brigitte Leferink	Gemeente Gouda Namens deze,  Mevrouw Hilde Niezen
Rijkswaterstaat WNZ Namens deze,  Mevrouw Floortje Hanneman	Gemeente Capelle aan den IJssel Namens deze,  De heer/mevrouw